

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Кафедра теорії держави та права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АНТИКОРУПЦІЯ

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	262 Правоохоронна діяльність
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
протокол від 19.06.2025 № 11

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Правоохоронна діяльність»

Володимир ШАБЛИСТИЙ

Розглянуто на засіданні кафедри теорії держави та права Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, протокол від 12.06.2025 № 20

Доброчесність та антикорупція. Робоча програма навчальної дисципліни.
Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025. 23 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. доцент кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор філософії у галузі права Голик Юрій Юрійович;
2. директор Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти, доктор юридичних наук, професор Шаблистий Володимир Вікторович;
3. старший викладач кафедри теорії держави та права Дніпровського державного університету внутрішніх справ Лебедева Юлія Владиславівна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. перший проректор Дніпровського гуманітарного університету, кандидат юридичних наук, доцент Алфьорова Тетяна Миколаївна;
2. суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду, кандидат юридичних наук, доцент Ніколайчук Світлана Василівна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90	90
Рік підготовки	2	2
Семестр	3	3
Лекції	20	4
Семінарські	10	-
Практичні	-	4
Самостійна робота	60	82
Індивідуальні завдання (курсова робота)	-	-
Підсумковий семестровий контроль	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сутність, зміст та правові засади антикорупційної діяльності, розвиток правової свідомості та доброчесності як фундаментальних професійних якостей працівника правоохоронних органів, а також засвоєння системи національних та міжнародних нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії корупції. Особлива увага приділяється вивченню предмета, завдань та основ антикорупційної діяльності, аналізу функціонування системи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні, опрацюванню стандартів професійної етики у діяльності правоохоронців, а також розумінню механізмів державного захисту викривачів корупції. Дисципліна передбачає також вивчення правових форм участі громадськості в антикорупційних процесах, аналіз сучасних викликів і проблем у сфері запобігання корупції та вироблення практичних навичок застосування антикорупційних норм у професійній діяльності працівників правоохоронних органів в умовах постійно змінюваного антикорупційного середовища.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8 – Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9 – Здатність працювати в команді.

ЗК10 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12 – Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК4 – Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК5 – Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК20 – Здатність реалізовувати антикорупційну політику держави.

СК21 – Здатність правильно кваліфікувати адміністративні та кримінальні правопорушення, що віднесені до компетенції, як Національної поліції так і інших правоохоронних органів.

Пререквізити: «Конституційне право України», «Адміністративне право та процес», «Кримінальне право».

Постреквізити: «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності», «Аналіз та прогнозування злочинності».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:

ПРН6 – Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

ПРН13 – Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

ПРН23 – Застосовувати заходи, спрямовані на запобігання та протидію корупції у різних сферах суспільної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АНТИКОРУПЦІЯ: ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Поняття доброчесності та протидії корупції як комплексного правового явища. Сутність доброчесності як морально-етичної та правової категорії. Визначення корупції згідно з національним та міжнародним законодавством. Проблема правового розмежування понять «зловживання», «конфлікт інтересів», «порушення доброчесності», «корупційне правопорушення». Місце навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» в системі юридичної освіти. Значення формування доброчесної правової культури майбутніх правників. Взаємозв'язок дисципліни з іншими галузями права: конституційним, адміністративним, кримінальним, міжнародним публічним правом. Предмет навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція». Вивчення правових, інституційних, етичних та практичних аспектів запобігання та протидії корупції; формування системного уявлення про стандарти доброчесної поведінки в публічній службі та юридичній професії. Методи дослідження антикорупційної діяльності та етики публічної служби. Загальнонаукові та спеціально-правові методи (аналіз, порівняння, моделювання, формально-юридичний метод, метод системного підходу). Система навчальної дисципліни: структура, логіка побудови, тематичні блоки. Основи антикорупційного законодавства; інституційна система запобігання корупції; етика правника; механізми захисту викривачів; участь громадськості у виявленні та запобіганні корупції. Антикорупційні правові норми: поняття, види, особливості застосування.

Структура антикорупційної норми. Нормативне регулювання запобігання конфлікту інтересів, фінансового контролю, доброчесної поведінки посадових осіб. Антикорупційні інститути: поняття, специфіка, класифікація. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Вищий антикорупційний суд (ВАКС). Принципи доброчесності та антикорупційної діяльності: види, нормативне закріплення. Принципи відкритості, прозорості, верховенства права, рівності перед законом, ефективності, співмірності, неупередженості, підзвітності. Антикорупційні правовідносини: поняття, структура, учасники. Характеристика суб'єктного складу: посадові особи, громадяни, викривачі, уповноважені органи. Види антикорупційних правовідносин (профілактичні, каральні, регуляторні). Умови виникнення, зміни та припинення антикорупційних правовідносин. Підстави виникнення обов'язків щодо запобігання корупції. Реалізація інструментів контролю, перевірок, дисциплінарної та кримінальної відповідальності. Суб'єкти та об'єкти антикорупційної політики. Суб'єкти: державні службовці, органи влади, представники громадянського суспільства, юридичні особи. Об'єкти: публічна служба, фінансові ресурси, управлінські рішення. Предмет, завдання та джерела науки антикорупційної діяльності. Міждисциплінарна природа

антикорупційних досліджень. Основні завдання науки — розроблення ефективних стратегій протидії корупції, правових механізмів та етичних стандартів. Зв'язок науки антикорупційної діяльності з іншими суспільними та юридичними науками. Навчальна дисципліна «Доброчесність та антикорупція»: поняття, структура, функції. Розкриття навчальної, виховної, прикладної, профілактичної функції курсу. Роль дисципліни у формуванні культури доброчесності у сфері права та управління.

ТЕМА 2 НАЦІОНАЛЬНІ ТА МІЖНАРОДНІ ЗАСАДИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.

Національні та міжнародні засади антикорупційної політики становлять фундаментальну складову сучасного правового порядку, спрямованого на забезпечення прозорості, відкритості, підзвітності влади та формування доброчесного суспільства. У межах навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» ця тема передбачає вивчення основних принципів, механізмів і нормативно-правових актів, що визначають підходи до запобігання та протидії корупції як на національному, так і на міжнародному рівнях. Національні засади антикорупційної політики формуються на основі Конституції України, Закону України «Про запобігання корупції», антикорупційної стратегії, щорічних державних програм з її реалізації, а також інших нормативно-правових актів, які визначають інституційну систему, повноваження суб'єктів, стандарти доброчесності та інструменти контролю. Україна також активно імплементує міжнародні зобов'язання у сфері антикорупційної діяльності, зокрема, відповідно до Конвенції ООН проти корупції, Кримінальної та Цивільної конвенцій Ради Європи про боротьбу з корупцією, рекомендацій Групи держав проти корупції (GRECO), а також в межах співпраці з Європейським Союзом. Особливу увагу вивченню міжнародних стандартів та практик, що впливають на національну політику, приділено з огляду на необхідність гармонізації законодавства, побудови ефективних інституцій і формування культури нульової толерантності до корупції. Дисципліна аналізує роль міжнародних організацій, таких як ООН, ОЕСР, Світовий банк, у розвитку глобальної антикорупційної політики, а також механізми моніторингу, оцінки ефективності та впливу міжнародного досвіду на українську правозастосовну практику. Таким чином, вивчення національних та міжнародних засад антикорупційної політики сприяє комплексному розумінню функціонування системи протидії корупції, розвитку правосвідомості, професійної доброчесності та здатності майбутніх правників впроваджувати ефективні правові рішення в межах своєї професійної діяльності.

ТЕМА 3. ІНСТИТУЦІЙНА СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Інституційна система запобігання та протидії корупції в Україні є ключовим елементом національної антикорупційної політики, спрямованої на забезпечення ефективної реалізації принципів верховенства права, прозорості діяльності органів влади та захисту суспільних інтересів від негативного впливу

корупційних практик. У межах навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» дана тема охоплює аналіз організаційної структури, повноважень і взаємодії основних суб'єктів, уповноважених на реалізацію заходів у сфері запобігання і протидії корупції.

До провідних інституцій, що формують антикорупційну систему в Україні, належать Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК), Національне антикорупційне бюро України (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Вищий антикорупційний суд (ВАКС), а також інші органи, які мають окремі функції у сфері запобігання корупційним правопорушенням, проведення досудового розслідування, здійснення процесуального керівництва, розгляду справ у судовому порядку та винесення рішень. Особливе місце посідає НАЗК, яке виконує превентивну функцію та забезпечує розроблення антикорупційної стратегії, здійснює контроль за дотриманням стандартів доброчесності, проводить моніторинг способу життя суб'єктів декларування, аналізує конфлікти інтересів, організовує навчання та інформаційні кампанії. НАБУ, у свою чергу, займається викриттям корупційних злочинів, зокрема у вищих ешелонах влади, та забезпечує оперативно-розшукову діяльність у межах своєї компетенції. САП здійснює процесуальне керівництво у кримінальних провадженнях, розслідуваних НАБУ, а ВАКС розглядає кримінальні справи, пов'язані з корупцією, забезпечуючи незалежний і спеціалізований розгляд. У межах теми також аналізуються питання координації між інституціями, виклики ефективної взаємодії, проблеми дублювання функцій, кадрового забезпечення, незалежності, відповідальності та довіри суспільства.

Значна увага приділяється практиці застосування законодавства, впровадженню електронного декларування, механізмам оскарження, правам викривачів та громадському контролю. Вивчення інституційної системи дозволяє здобувачам освіти глибше усвідомити механізми функціонування антикорупційної політики, оцінити її ефективність, сформувати критичне мислення щодо стану реалізації реформ та підготуватися до професійної участі у правозастосовній або експертно-аналітичній діяльності в сфері доброчесності та протидії корупції.

ТЕМА 4. ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ УТВЕРДЖЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У межах даної теми здобувачі вищої освіти мають розглянути поняття і принципи доброчесної поведінки працівників правоохоронних органів, правила етичної поведінки під час виконання службових або представницьких повноважень, корпоративні норми та їх вплив на формування професійної етики і правової культури працівників правоохоронних органів, додержання вимог антикорупційного законодавства та етичних норм поведінки. Метою вивчення теми є набуття та поглиблення знань щодо правових основ, сутності та особливостей стандартів професійної етики у сфері правоохоронної діяльності, а також розвитку здатності застосовувати ці стандарти на практиці для забезпечення доброчесності та ефективності роботи органів правопорядку.

ТЕМА 5. ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ

Правові гарантії захисту викривачів корупції є важливим елементом ефективної антикорупційної політики, спрямованої на виявлення та припинення корупційних правопорушень, а також формування атмосфери нетерпимості до корупції в суспільстві. У межах навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» ця тема передбачає ознайомлення з поняттям викривача, його статусом, правами та обов'язками, а також механізмами державного та інституційного захисту. Закон України «Про запобігання корупції» визначає викривачем особу, яка на умовах добросовісності повідомляє про можливі факти корупції.

Особлива увага приділяється способам повідомлення інформації (в тому числі анонімним), правовим механізмам захисту від переслідувань, гарантіям конфіденційності, а також соціальним і трудовим гарантіям. Вивчаються також ролі НАЗК, судів та роботодавців у забезпеченні належного реагування на повідомлення викривачів. Аналізується міжнародний досвід у сфері захисту викривачів, зокрема стандарти, передбачені Конвенцією ООН проти корупції та документами Ради Європи. Розгляд цієї теми формує у здобувачів освіти розуміння важливості інституту викривачів, їхньої ролі у виявленні корупційних проявів і необхідності створення безпечних умов для прояву громадянської активності.

ТЕМА 6. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО У СИСТЕМІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИКРИТТЯ КОРУПЦІЇ

Громадянське суспільство відіграє важливу роль у системі запобігання та викриття корупції, доповнюючи діяльність державних органів контролем, аналітикою та участю у формуванні публічної політики. У межах навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» дана тема передбачає вивчення форм та інструментів участі громадських організацій, журналістів, активістів, професійних об'єднань у викритті корупційних проявів, здійсненні моніторингу діяльності влади та адвокації прозорості. Розглядаються правові засади співпраці громадськості з органами державної влади, гарантії свободи слова та доступу до публічної інформації. Аналізуються приклади ефективної взаємодії держави й громадянського суспільства в Україні та за кордоном. Вивчення теми формує у здобувачів розуміння значення громадянської активності, її правових меж і впливу на ефективність антикорупційної політики.

ТЕМА 7. АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВОЄННОЇ КРИЗИ: ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ В УКРАЇНІ.

Антикорупційна політика в умовах воєнної кризи: проблеми забезпечення доброчесності та прозорості в Україні охоплює коло питань, що стосуються збереження ефективних механізмів запобігання корупції в умовах збройного конфлікту, надзвичайних викликів і обмежених ресурсів. У рамках вивчення цієї теми дисципліни «Доброчесність та антикорупція» розглядаються основні

ризиками, пов'язані з послабленням інституційного контролю, зниженням прозорості у сфері державних фінансів, оборонних закупівель та гуманітарної допомоги. Значну увагу приділено проблемам забезпечення доброчесності державних службовців і посадових осіб в умовах надзвичайної ситуації, коли спокуса зловживання повноваженнями зростає. Аналізується вплив воєнного стану на роботу антикорупційних органів, рівень підзвітності влади, участь громадськості та журналістів-розслідувачів. Тема дозволяє критично оцінити сучасний стан прозорості державного управління в кризовий період, визначити загрози для стійкості антикорупційної політики та обґрунтувати шляхи її збереження й посилення у післявоєнний період.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Доброчесність та антикорупція: поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1.Поняття, цілі та зміст навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція». 2.Корупція як соціально-правове явище: сутність, основні риси та прояви. 3.Відмінність між поняттями «корупція» і «корупційне правопорушення»: теоретичний та правовий аспекти. 4.Сучасний стан, динаміка та масштаби поширення корупції в Україні та світі. 5.Ідентифікація та управління корупційними ризиками в публічному секторі. 6.Вплив корупції на функціонування держави, права людини та суспільну довіру: основні наслідки. 	4
Тема № 2. Національні та міжнародні засади антикорупційної політики	<ol style="list-style-type: none"> 1.Джерела антикорупційного законодавства. 2.Система антикорупційного законодавства України та її загальна характеристика. 3.Закони у сфері запобігання корупції. 4.Антикорупційні положення Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення. 5.Відомчі нормативно-правові акти. 6.Універсальні міжнародні нормативно-правові акти у сфері запобігання корупції та їх загальна характеристика. 7.Міжнародні договори України у сфері запобігання і протидії корупції. 	4
Тема № 3. Інституційна система запобігання та протидії корупції в Україні	<ol style="list-style-type: none"> 1.Поняття та види спеціально-уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. 2.Правовий статус Національного агентства з питань запобігання корупції. 3.Національне антикорупційне бюро України. 	2

	<p>4. Спеціалізована антикорупційна прокуратура України.</p> <p>5. Державне бюро розслідувань.</p> <p>6. Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.</p> <p>7. Вищий антикорупційний суд України.</p>	
<p>Тема № 4. Професійна етика правника як інструмент утвердження доброчесності</p>	<p>1. Поняття і принципи доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави і місцевого самоврядування.</p> <p>2. Правила етичної поведінки при виконанні службових чи представницьких повноважень.</p> <p>3. Корпоративні норми та їх вплив на формування професійної етики і правової культури держслужбовців.</p> <p>4. Додержання вимог антикорупційного законодавства та етичних норм поведінки.</p>	2
<p>Тема № 5. Правові гарантії захисту викривачів корупції</p>	<p>1. Правові гарантії захисту прав і законних інтересів викривачів корупції.</p> <p>2. Забезпечення безпеки осіб, які надають допомогу в запобіганні і протидії корупції.</p> <p>3. Порядок перевірки, розгляду та реагування на анонімне повідомлення про вчинення корупційного правопорушення та правопорушення, пов'язаного з корупцією.</p>	2
<p>Тема № 6. Громадянське суспільство у системі запобігання та викриття корупції</p>	<p>1. Правові підстави антикорупційної діяльності громадських організацій та окремих громадян.</p> <p>2. Механізм участі громадських організацій у запобіганні корупції.</p> <p>3. Проблемні питання взаємодії громадських організацій із державними органами і системою кримінальної юстиції.</p>	4

Тема № 7. Антикоруційна політика в умовах воєнної кризи: проблеми забезпечення доброчесності та прозорості в Україні	1.Антикорупційна політика в умовах воєнного стану: загальні виклики та специфіка реагування. 2.Забезпечення доброчесності в публічному управлінні під час воєнної кризи: ризики та механізми контролю. 3.Функціонування антикорупційних органів у період збройної агресії: проблеми ефективності та незалежності. 4.Конфіскація майна та повернення активів, здобутих злочинним шляхом, в умовах війни: правові інструменти та обмеження. 5.Роль суспільного контролю та медіа у забезпеченні прозорості в період воєнного стану. 6.Перспективи правового врегулювання лобізму як інструменту прозорого впливу на владу в умовах кризи.	2
--	--	---

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Доброчесність та антикорупція: поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни	2
Тема № 2. Національні та міжнародні засади антикорупційної політики	2
Тема № 3. Інституційна система запобігання та протидії корупції в Україні	2
Тема № 4. Професійна етика працівника правоохоронних органів як інструмент утвердження доброчесності	2
Тема № 5. Правові гарантії захисту викривачів корупції	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Доброчесність та антикорупція: поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни	8
Тема № 2. Національні та міжнародні засади антикорупційної політики	8
Тема № 3. Інституційна система запобігання та протидії корупції в Україні	8
Тема № 4. Професійна етика працівника правоохоронних органів як інструмент утвердження доброчесності.	8
Тема № 5. Правові гарантії захисту викривачів корупції	8
Тема № 6. Громадянське суспільство у системі запобігання та викриття корупції	10
Тема № 7. Антикоруційна політика в умовах воєнної кризи: проблеми забезпечення доброчесності та прозорості в Україні	10

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Доброчесність та антикорупція: поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни	1.Поняття, цілі та зміст навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція». 2.Корупція як соціально-правове явище: сутність, основні риси та прояви. 3.Відмінність між поняттями «корупція» і «корупційне правопорушення»: теоретичний та правовий аспекти. 4.Сучасний стан, динаміка та масштаби поширення корупції в Україні та світі. 5.Ідентифікація та управління корупційними ризиками в публічному секторі. 6.Вплив корупції на функціонування держави, права людини та суспільну довіру: основні наслідки.	2
Тема № 2. Національні та міжнародні засади антикорупційної політики	1.Джерела антикорупційного законодавства. 2.Система антикорупційного законодавства України та її загальна характеристика. 3.Закони у сфері запобігання корупції. 4.Антикорупційні положення Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення. 5.Відомчі нормативно-правові акти. 6.Універсальні міжнародні нормативно-правові акти у сфері запобігання корупції та їх загальна характеристика. 7.Міжнародні договори України у сфері запобігання і протидії корупції.	2

Теми практичних занять

Назва теми практичних занять	Кількість годин
Тема № 1. Доброчесність та антикорупція: поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни	2
Тема № 2. Національні та міжнародні засади антикорупційної політики	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Доброчесність та антикорупція: поняття, предмет та завдання навчальної дисципліни	8
Тема № 2. Національні та міжнародні засади антикорупційної політики	10
Тема № 3. Інституційна система запобігання та протидії корупції в Україні	12

Тема №4. Професійна етика працівника правоохоронних органів як інструмент утвердження доброчесності.	12
Тема № 5. Правові гарантії захисту викривачів корупції	12
Тема № 6. Громадянське суспільство у системі запобігання та викриття корупції	14
Тема № 7. Антикорупційна політика в умовах воєнної кризи: проблеми забезпечення доброчесності та прозорості в Україні	14

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Поняття «доброчесність» у публічному управлінні та розкрийте її значення для запобігання корупції.
2. Що таке корупція та які основні ознаки відрізняють її від інших правопорушень?
3. Назвіть та охарактеризуйте основні форми прояву корупції в публічному секторі.
4. Які нормативно-правові акти регулюють антикорупційну діяльність в Україні?
5. Визначте функції та повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК).
6. Хто вважається викривачем корупції та які правові гарантії його захисту передбачені законодавством України?
7. Яким чином громадянське суспільство сприяє протидії корупції? Наведіть приклади.
8. У чому полягає суть електронного декларування та яка його роль у системі запобігання корупції?
9. Поясніть поняття «конфлікт інтересів» та вкажіть механізми його врегулювання.
10. Які основні виклики стоять перед реалізацією антикорупційної політики в умовах воєнного стану? Закони у сфері запобігання корупції.
11. Кодифіковані галузеві антикорупційні акти.
12. Відомчі нормативно-правові акти.
13. Універсальні міжнародні нормативно-правові акти у сфері запобігання корупції та їх загальна характеристика.
14. Міжнародні договори України у сфері запобігання і протидії корупції.
15. Поняття, ознаки та загальна характеристика корупційного злочину.
16. Розмежування порушення правил фінансового контролю та декларування недостовірної інформації.
17. Кримінальна відповідальність за привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.
18. Кримінальна відповідальність за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням.
19. Кримінальна відповідальність за зловживання владою або службовим становищем.
20. Кримінальна відповідальність у разі прийняття пропозиції, обіцянки

або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

21. Кримінальна відповідальність за підкуп особи, яка надає публічні послуги.

22. Кримінальна відповідальність за пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди службовій особі.

23. Особливості притягнення до кримінальної відповідальності у разі вчинення корупційного злочину.

24. Особливості захисту у справах про корупційні злочини.

25. Поняття, ознаки та загальна характеристика адміністративних корупційних правопорушень.

26. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

27. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків.

28. Порушення вимог фінансового контролю.

29. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів стаття.

30. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень стаття.

31. Невжиття заходів щодо протидії корупції.

32. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням.

33. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності у разі вчинення адміністративних корупційних правопорушень.

34. Поняття та види спеціально-уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

35. Правовий статус Національного агентства з питань запобігання корупції.

36. Державне бюро розслідувань.

37. Спеціалізована антикорупційна прокуратура України.

38. Національне антикорупційне бюро України.

39. Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

40. Вищий антикорупційний суд України.

41. Поняття і принципи доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави і місцевого самоврядування.

42. Правила етичної поведінки при виконанні службових чи представницьких повноважень.

43. Корпоративні норми та їх вплив на формування професійної етики і правової культури держслужбовців.

44. Додержання вимог антикорупційного законодавства та етичних норм поведінки.

45. Правові гарантії захисту прав і законних інтересів викривачів корупції.

46. Забезпечення безпеки осіб, які надають допомогу в запобіганні і

протидії корупції.

47. Порядок перевірки, розгляду та реагування на анонімне повідомлення про вчинення корупційного правопорушення та правопорушення, пов'язаного з корупцією.

48. Правові підстави антикорупційної діяльності громадських організацій та окремих громадян.

49. Механізм участі громадських організацій у запобіганні корупції.

50. Роль громадських організацій у законотворчому процесі 2014-2016 рр.

51. Проблемні питання взаємодії громадських організацій із державними органами і системою кримінальної юстиції.

52. Люстрація як спосіб запобігання корупції: вітчизняний і зарубіжний досвід.

53. Спеціальна конфіскація майна як засіб відшкодування завданих державі збитків від корупційних правопорушень.

54. Проблемні питання створення і функціонування спеціалізованих антикорупційних судів.

55. Перспективи створення правових засад інституту лобювання в Україні.

56. Суб'єкти, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

57. Правовідносини у сфері запобігання корупції: об'єкти, суб'єкти, підстави виникнення і припинення.

58. Форми корупції та види корупційних правопорушень у Законі України «Про запобігання корупції».

59. Корупційні правопорушення: поняття та ознаки.

60. Правопорушення, пов'язані з корупцією: поняття та ознаки.

61. Корупційні злочини: поняття та ознаки.

62. Небезпечні наслідки корупції для особи, держави та суспільства.

63. Корупційні ризики у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

64. Поняття і визначення правових засад запобігання корупції.

65. Стан корупційної злочинності в Україні.

66. Антикорупційне законодавство України: загальна характеристика та основні новели.

67. Загальна характеристика та структура Закону України «Про запобігання корупції».

68. Антикорупційна політика України: цілі, завдання, сфери застосування.

69. Оцінка ефективності антикорупційної політики держави та основні шляхи її модернізації.

70. Об'єкти запобігання корупції та корупційним правопорушенням.

71. Суб'єкти запобігання корупції та корупційним правопорушенням.

72. Антикорупційні програми: поняття і зміст.

73. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики.

74. Взаємодія громадських організацій із державними органами і

системою кримінальної юстиції.

75. Порядок подачі анонімного повідомлення про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

76. Забезпечення умов для повідомлення інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

77. Юридична відповідальність викривача.

78. Повноваження уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції у сфері захисту викривачів.

79. Досвід зарубіжних держав у сфері правового захисту викривачів корупції.

80. Заходи обмеження щодо використання службових повноважень чи службового становища особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

81. Заборона на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

82. Обмеження щодо одержання подарунків.

83. Порядок дій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, під час надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка.

84. Обмеження щодо сумісництва та суміщення.

85. Обмеження спільної роботи близьких осіб.

86. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

87. Заходи зовнішнього та самостійного врегулювання конфлікту інтересів.

88. Загальні засади організації системи електронного декларування майна державними службовцями.

89. Облік та оприлюднення декларацій. Встановлення своєчасності подання декларацій.

90. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування.

91. Система запобігання корупції в зарубіжних державах.

92. Спеціальні антикорупційні органи різних держав світу (США, Сінгапур, Польща, Велика Британія, Німеччина та інші).

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для навчальної дисципліни «Доброчесність та антикорупція» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік, стандартизовані тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Підсумковий семестровий контроль успішності проводиться у формі заліку з відповідної освітньої компоненти або його окремої завершеної частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою, і у строки, встановлені навчальним планом та розкладом.

Підсумковий семестровий контроль буде сформовано з 30-ти білетів за єдиним принципом: кожен білет містить теоретичну частину. Теоретична частина містить два питання. Максимальний час для підготовки – 20 хвилин.

Кожне питання оцінюється окремо. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль не більше 50 балів.

При оголошенні сигналу «Повітряна тривога» здобувачі вищої освіти залишають роботи в аудиторії та проходять у сховище до сигналу «Відбій повітряної тривоги». Час «Повітряної тривоги» не враховується у загальний термін підсумкового контролю.

У разі переведення Здобувачів на дистанційну форму навчання підсумковий контроль проводиться з використанням платформ СУДН Moodle та сервісу «Zoom Video Communications».

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота	Залік (З)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти (денна та заочна форми навчання)

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.

3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Недостатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Здобувач вищої освіти відсутній на занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи (денна форма навчання)

Максимум 10 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	4
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	5-8 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 10 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи (заочна форма навчання)

Максимум 30 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	4
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 15 балів
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	15 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 30 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зарах	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі

				навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	В	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			С	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	Д	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67	Е		« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

**7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ
ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ
ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ**

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни: схеми та таблиці, презентації, відео, аудіо програвач, крейдово-магнітна дошка, проектор.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160.).
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
3. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
4. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 07.06.2018 р. № 2447- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
5. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
6. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
7. Про Національну раду з питань антикорупційної політики: Указ Президента України від 14.10.2014 р. № 808/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808/2014#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
8. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Постанова Каб. Міністрів України від 11.07.2018 р. № 613. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/613-2018-п#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
9. Закон України "Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів". Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#Text> (дата звернення: 08.06.2025).
10. Про прокуратуру. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>. (дата звернення: 08.06.2025).
11. Про Національну поліцію. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>. (дата звернення: 08.06.2025).

12. Наказ Національного агентства України з питань державної служби "Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування". Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>. (дата звернення: 08.06.2025).

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Андреев А. В. Вищий антикорупційний суд України у механізмі протидії корупції: адміністративно-правові аспекти. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : *матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 лютого 2022 р.)*. Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 286-289.

2. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Дніпро, 25 лют. 2022 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. 736 с.

3. Драч Н. І. Деякі проблеми правового регулювання антикорупційного електронного декларування в Україні. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. №1(14), 2022. С. 121-124.

4. Коросташова І. М. Щодо проблем реалізації принципу «верховенства права» правоохоронними органами України. Верховенство права: доктрина і практика в умовах сучасних світових викликів : *матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 25 лютого 2022 р.)*. Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 196-199.

5. Коршун А.О. Принцип гласності і відкритості діяльності органів судової влади: монографія. А.О. Коршун. Київ: «Хай-Тек Прес», 2022. 192 с.

6. Кронівець Т. М., Свіщенко, А. М. Нормативно-правове забезпечення системи запобігання та протидії корупції, 2022. 440 с.

7. Організація виявлення і розслідування фінансових та економічних злочинів : зб. метод. рек. Д.Б. Санакоєв, В.П. Мороз, В.В. Єфімов та ін. Дніпро: ДДУВС, 2022. 460 с.

8. Собакарь А. О. Застосування антикорупційних засобів в діяльності суб'єктів публічного адміністрування: зарубіжний досвід та перспективи його запозичення для України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. 1 (104). С. 68–74.

9. Шаблистий В. В. Про викривачів корупції та кримінальне право. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020 (105). С. 141–146

10. Шаблистий В. В. Про викривачів корупції та кримінальне право. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020 (105). С. 141–146.

11. Ярошенко А. С., Антропов Б. О. Реформування фінансового контролю як засобу протидії корупції у контексті підписання угоди про асоціацію з ЄС. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: «Юриспруденція». 2020. № 43. С. 73–76.

Монографії та інші наукові видання:

1. Крамаренко Ю.М. Сучасні питання протидії організованій злочинності в Україні та за кордоном : монографія. Ю.М. Крамаренко, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, В.Г. Хашев.). Дніпро: ДДУВС, 2022. 216 с.
2. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.
3. Запобігання корупції у приватному секторі: монографія. Б. М. Головкін та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2020. 286 с

Допоміжна література:

1. Ведель Д. Р. Переосмислення корупції в добу невизначеності. У Дослідження корупції: теоретичні та концептуальні засади. Антологія. Київ: Дух і літера. 2021 р. URL: <https://acrec.org.ua/library/corruption-research-book/>
2. Грищук М. Передумови виникнення та протидії корупції: історико-правові аспекти. Актуальні проблеми правознавства, 2(22). 2020 . URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38751/1/%D0%93%D1%80%D0%B8%D1%89%D1%83%D0%BA.pdf> (дата звернення: 08.06.2025).
3. Калайда Ю. П. Засоби масової інформації як складова системи запобігання корупції в Україні. *Вісник луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. дідоренка*. 2021. Т. 2, № 94. С. 300–311.
4. Каленіченко Л., Слинько Д. Поняття, ознаки і види корупції. *Право і безпека – Law and Safety*, № 1(84). 2022 . URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/c2df8165-ff2e4b7f-a950-afb3dd92267b> (дата звернення: 08.06.2025).
5. Криза правоохоронної системи України: монографія / За загальною редакцією В.В. Євдокимова, Д. О. Грицишена. Житомир: Видавничий дім «Букдрук», 2023. 584 с.

Інтернет-ресурси:

1. Європейський суд з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>. (дата звернення: 08.06.2025).
2. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>. (дата звернення: 08.06.2025).
3. Офіційний портал Верховної ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>. (дата звернення: 08.06.2025).
4. Офіційний портал Кабінету міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>. (дата звернення: 08.06.2025).
5. Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України. URL: <http://reyestr.court.gov.ua>. (дата звернення: 08.06.2025).

**Завідувач кафедри
теорії держави та права**

Ольга КУЛІНІЧ

